

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15. LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2013-08-27 Nr. 4R-2163-(1.17)

DĖL TEISĖJŲ MOKYMO ORGANIZAVIMO TAISYKLIŲ

Nacionalinė teismų administracija, atsižvelgdama į nuo 2013 m. birželio 1 d. įsigaliojusius Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 93 straipsnio 1 dalies, 120 straipsnio 18 punkto pakeitimus, parengė ir teikia derinti Teisėjų mokymo organizavimo taisyklių (toliau – Taisyklės) projektą.

Taisyklėmis siekiama nustatyti teisėjų mokymo sistemą ir joje dalyvaujančius subjektus, mokymo organizavimo etapus, lektorių teisėjų mokymams ir teisėjų, dalyvaujančių mokymuose, atrankos principus.

Teisėjų tarybai patvirtinus šias Taisykles, neteks galios Teisėjų tarybos 2013 m. kovo 1 d. nutarimas Nr. 13P-26-(7.1.2), kuriuo aprobuotos Teisėjų mokymo organizavimo taisyklės, ir Nacionalinės teismų administracijos direktoriaus 2013 m. kovo 12 d. įsakymas Nr. 6P-31-(1.1), kuriuo patvirtintos Teisėjų mokymo organizavimo taisyklės, taip pat Teisėjų tarybos 2012 m. gruodžio 21 d. nutarimas Nr. 13P-216-(7.1.2), kuriuo aprobuotas Teisėjų gretutinio tarptautinio kvalifikacijos kėlimo tvarkos aprašas, ir Nacionalinės teismų administracijos direktoriaus 2012 m. gruodžio 27 d. įsakymas Nr. 6P-152-(1.1), kuriuo patvirtintas Teisėjų gretutinio tarptautinio kvalifikacijos kėlimo tvarkos aprašas.

Taisyklių projektas buvo pateiktas derinti teismams, pakoregavus aptartas Teisėjų tarybos Mokymų komiteto. Į visas Mokymo komiteto pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta.

PRIDEDAMA:

1. Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Teisėjų mokymo organizavimo taisyklių patvirtinimo“ projektas, iš viso 9 lapai.

2. Aiškinamasis raštas dėl Teisėjų mokymo organizavimo taisyklių projekto, 2 lapai.

Direktoriaus pavaduotoja,
atliekanti direktoriaus funkcijas

Reda Molienė

Venta Valčackienė, tel. (8 5) 251 4125, el. p. venta.valcackiene@teismai.lt

AIŠKINAMASIS RAŠTAS DĖL TEISĖJŲ MOKYMO ORGANIZAVIMO TAISYKLIŲ PROJEKTO

2013-08-26

Projektas parengtas, atsižvelgiant į 2013 m. birželio 1 d. įsigaliojusius Lietuvos Respublikos Teismų įstatymo 93 straipsnio 1 dalies, 120 straipsnio 18 punkto pakeitimus, susijusius su teisėjų mokymu ir kvalifikacijos kėlimu.

Projekte siūlomais pakeitimais siekiama suderinti teisėjų mokymo organizavimo nuostatas su galiojančiu Teismų įstatymu ir naujausia jo redakcija, atsisakyti perteklinių nuostatų, aiškiau sureguliuoti teisėjų mokymų organizavimą ir užtikrinti nustatyto teisėjų mokymo organizavimo proceso nuoseklumą bei aiškumą, įvertinus praktiką, pašalinti pastebėtus mokymų organizavimo trūkumus.

Teisėjų mokymo organizavimo taisyklėse (toliau – Taisyklės) įtvirtinti pagrindiniai pakeitimai:

1. Taisyklėse įtvirtinta, kad kitų metų teisėjų mokymo programos ir kvalifikacijos tobulinimo planas Teisėjų Tarybos patvirtinamas iki lapkričio 1 d.. Numatytas Teisingumo ministerijos ir Teisėjų tarybos Mokymų komiteto vaidmuo šiame procese (Taisyklių 3 p.).

2. Numatyta, kad NTA teismų sistemos intranete skelbia informaciją apie mokymus teisėjams (Taisyklių 7 p.).

3. Reglamentuota teismų pirmininkų atsakomybė, kad teisėjai galėtų dalyvauti pagrindiniame mokyme ir Nacionalinės teismų administracijos organizuojamame gretutiniame mokyme, bei dalyvavimo mokymuose išlaidų padengimas (mokymai pagal teisės aktus yra prilyginami komandiruočiai, todėl gali būti padengiamos išlaidos, kurias patiria teisėjai, pvz., jei vyksta savo automobiliu) (Taisyklių 8, 15 p.).

4. Nustatyta teisėjams išduotų pažymėjimų pateikimo Nacionalinei teismų administracijai, skaitmeninimo ir saugojimo teisėjų bylose tvarka (Taisyklių 9 p.).

5. Taisyklėse įtvirtinta teisėjų registravimosi į mokymus pagal mokymo programas tvarka, teisėjų atrankos kriterijai (mokymų grupės sudarymas), teismų informavimas, kurie teisėjai kviečiami į mokymus, Nacionalinės teismų administracijos Mokymų skyriaus informavimas, jei pakviestas teisėjas negali dalyvauti mokymuose (Taisyklių 18–23 p.).

6. Taisyklėse įtvirtinta, kad kuratorius teisėjui, kai praktiniai mokymai vyksta teisme, skiriamas visada (Taisyklių 29, 39 p.).

7. Numatyta, kad paskirtam kuratoriui galima mažinti darbo krūvį, mažinimo maksimalios ribos (atsižvelgiant į Teisėjų Tarybos nutarimu nustatytas darbo krūvio mažinimo teisėjams, dirbantiems teismų savivaldos institucijose ar komisijose, ribas) (Taisyklių 29, 39 p.).

8. Taisyklėse nustatyta, kad įvadinio mokymo praktinė dalis gali būti organizuojama ir teisėjams, pirmą kartą paskirtiems į aukštesnės pakopos teismą (Taisyklių 31 p.).

9. Taisyklėse įtvirtinta paprastesnė teisėjo praktinio mokymo teisme įforminimo tvarka (Taisyklių 16, 32, 41 p.).

10. Įtvirtinta Teismų įstatymo 92 straipsnio 2 dalies nuostata, kad teisėjo įvadinis mokymas vykdomas prieš jam pradedant eiti pareigas, t. y. prieš pradedant nagrinėti bylas.

11. Patikslinta, kada NTA organizuoja kvalifikacijos kėlimo mokymus teismų vadovams, teisėjams, kai pasikeičia visuomeninių santykių teisinis reglamentavimas (Taisyklių 42, 43 p.).

12. Numatyta, kad einamaisiais metais gali būti rengiamos ir tvirtinamos papildomo teisėjų mokymo programos ar jų moduliai (iki 8 val. trukmės), kad poreikį tokiems mokymams turi įvertinti Teisėjų tarybos Mokymų komitetas (Taisyklių 44 p.).

13. Naujai numatyta, kad NTA metų pabaigoje praneša teismų pirmininkams, kurie teismo teisėjai dalyvavo mokymuose pagal programas prieš 4 ir daugiau metų (teisėjai turi kelti kvalifikaciją ne rečiau kaip kas 5 metus (Taisyklių 45 p.).

14. Taisyklių VI skyrius papildytas nuostatomis, reglamentuojančiomis tarptautinį teisėjų mokymą: organizavimo procedūras, atrankos kriterijus ir atranką vykdančius subjektus, teisėjų atsiskaitymą už dalyvavimą tarptautiniuose mokymuose.

15. Patikslinti kvalifikaciniai reikalavimai lektoriams, išskiriant lektorius, kurie ves su bylų nagrinėjimo procesu susijusius mokymus, ir lektorius, kurie ves su bendraisiais gebėjimais susijusius mokymus; naujai numatyta, kad kiekvieno pirkimo atveju gali būti nustatomi tikslesni ar papildomi reikalavimai lektoriams nei tie, kurie nurodyti Taisyklėse, o patys pirkimai atliekami pagal Viešųjų pirkimų įstatymą (Taisyklių 58–59, 63 p.).

16. Taisyklėse naujai įtvirtinta, kad organizuojant teisėjų pagrindinio mokymo teorinės dalies mokymus pirmenybė teikiama lektoriams, kurie mokymus gali praveisti nemokamai (Taisyklių 60 p.).

17. Taisyklėse numatyta, kad Nacionalinė teismų administracijos informuoja teismų pirmininkus, Teisėjų tarybos Mokymų komitetą ir Teisėjų tarybą apie mokymų organizavimą ir teisėjų dalyvavimą juose (Taisyklių 64 p.).

18. Taisyklėse numatyti atvejai, kada teisėjų padėjėjai gali dalyvauti mokymuose teisėjams (Taisyklių 65 p.)

Teisėjų tarybai patvirtinus šias Taisykles, neteks galios Teisėjų tarybos 2013 m. kovo 1 d. nutarimas Nr. 13P-26-(7.1.2), kuriuo aprobuotos Teisėjų mokymo organizavimo taisyklės, ir Nacionalinės teismų administracijos direktoriaus 2013 m. kovo 12 d. įsakymas Nr. 6P-31-(1.1), kuriuo patvirtintos Teisėjų mokymo organizavimo taisyklės, taip pat Teisėjų tarybos 2012 m. gruodžio 21 d. nutarimas Nr. 13P-216-(7.1.2), kuriuo aprobuotas Teisėjų gretutinio tarptautinio kvalifikacijos kėlimo tvarkos aprašas, ir Nacionalinės teismų administracijos direktoriaus 2012 m. gruodžio 27 d. įsakymas Nr. 6P-152-(1.1), kuriuo patvirtintas Teisėjų gretutinio tarptautinio kvalifikacijos kėlimo tvarkos aprašas.

Priėmus nutarimą dėl Taisyklių patvirtinimo, jis skelbtinas leidinyje „Valstybės žinios“.

Projektą parengė Nacionalinės teismų administracijos Mokymų skyrius.

TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS

DĖL TEISĖJŲ MOKYMO ORGANIZAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2013 m. d. Nr. 13P- (7.1.2)
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo (Žin., 1994, Nr. 46-851; 2002, Nr. 17-649; 2003, Nr. 17-700; 2006, Nr. 60-2121; 2008, Nr. 81-3186; 2011, Nr. 85-4128; 2013, Nr. 57-2839) 120 straipsnio 18 punktu, Teisėjų taryba n u t a r i a:

1. Patvirtinti Teisėjų mokymo organizavimo taisykles (pridedama).

2. Pripažinti netekusiais galios:

2.1. Teisėjų tarybos 2013 m. kovo 1 d. nutarimą Nr. 13P-26-(7.1.2) „Dėl Teisėjų mokymo organizavimo taisyklių aprobavimo“;

2.2. Teisėjų tarybos 2012 m. gruodžio 21 d. nutarimą Nr. 13P-216-(7.1.2) „Dėl Teisėjų gretutinio tarptautinio kvalifikacijos kėlimo tvarkos aprašo aprobavimo“.

Pirmininkas

Sekretorius

PATVIRTINTA

Teisėjų tarybos 2013 m. d.
nutarimu Nr.

TEISĖJŲ MOKYMO ORGANIZAVIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Teisėjų mokymo organizavimo taisyklės nustato teisėjų mokymo sistemą ir joje dalyvaujančius subjektus, mokymo organizavimo etapus, teisėjų mokymų lektorių ir teisėjų, dalyvaujančių mokymuose, atrankos principus.

2. Organizuojant teisėjų mokymą turi būti užtikrinamas Lietuvos Respublikos teismų įstatyme (Žin., 1994, Nr. 46-851; 2002, Nr. 17-649) numatytų teisėjų mokymo programų įgyvendinimas.

3. Teisėjų taryba iki einamųjų metų lapkričio 1 d. patvirtina su Teisingumo ministerija suderintas kitų metų teisėjų mokymo programas (toliau – teisėjų mokymo programos), taip pat kitų metų kvalifikacijos tobulinimo planą. Teisėjų mokymo programos prieš teikiant jas Teisingumo ministerijai ir kitų metų kvalifikacijos tobulinimo planas prieš teikiant jį Teisėjų tarybai suderinami su Teisėjų tarybos Mokymų komitetu.

4. Rengiant teisėjų mokymo programų projektus gali būti sudaromos laikinosios darbo grupės, pasitelkiami mokslininkai, tam tikrų sričių specialistai ir ekspertai.

5. Nacionalinės teismų administracijos direktorius tvirtina šias taisykles įgyvendinančius teisės aktus dėl įvadinio mokymo, privalomojo kvalifikacijos kėlimo pagal teisėjų mokymo programas organizavimo, dėl Nacionalinės teismų administracijos organizuojamo gretutinio kvalifikacijos kėlimo, metinius įvadinio mokymo, privalomojo kvalifikacijos kėlimo pagal teisėjų mokymo programas grafikus.

6. Nacionalinė teismų administracija kaupia, analizuoja, sistemina informaciją apie Nacionalinės teismų administracijos organizuojamo pagrindinio teisėjų mokymo ir gretutinio kvalifikacijos kėlimo poreikius, užsienio valstybių teisėjų mokymo patirtį, renka duomenis apie mokymo temų aktualumą, tikslingumą, reikalingumą, vykdo teisėjų apklausas dėl organizuotų mokymų kokybės.

7. Nacionalinė teismų administracija teismų sistemos intranete skelbia informaciją apie Nacionalinės teismų administracijos organizuojamus teisėjų mokymus, pagrindinio mokymo teorinės dalies mokymų ir gretutinio kvalifikacijos kėlimo mokymų dalomąją medžiagą, jei tai neprieštaruja Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymui (Žin. 1999, Nr. 50-1598), teisėjų komandiruočių, susijusių su Nacionalinės teismų administracijos organizuojamu gretutiniu kvalifikacijos kėlimu, ataskaitas. Teismų sistemos intranete Nacionalinė teismų administracija taip pat skelbia informaciją apie kitų institucijų mokymus, kuriuose gali dalyvauti teisėjai.

8. Teisėjų dalyvavimas pagrindiniame mokyme bei Nacionalinės teismų administracijos organizuojamame gretutiniame kvalifikacijos kėlime įforminamas ir dalyvavimo išlaidos teisėjams apmokamos vadovaujantis Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 526 (Žin., 2004, Nr. 74-2555; 2013, Nr. 43-2122).

9. Teisėjams išduotų mokymo pažymėjimų skaitmenines kopijas Nacionalinė teismų administracija įkelia į elektronines teisėjų bylas, kopijas saugo teisėjų bylose. Teisėjai, dalyvavę gretutiniame mokyme, ne Nacionalinės teismų administracijos išduotų mokymo pažymėjimų kopijas pateikia Nacionalinei teismų administracijai el. paštu info@teismai.lt.

II. TEISĖJŲ MOKYMO SISTEMA

10. Teisėjų mokymo sistema apima pagrindinį teisėjų mokymą ir gretutinį teisėjų mokymą.

11. Pagrindinis teisėjų mokymas susideda iš:

11.1. įvadinio mokymo – pirmą kartą apylinkės teismo teisėjais paskirtų asmenų žinioms plėsti ir profesiniams įgūdžiams formuoti;

11.2. privalomojo kvalifikacijos kėlimo – specialių profesinių žinių plėtimo ir įgūdžių formavimo, skirto teisėjams:

11.2.1. paskirtiems į aukštesnes (vadovaujamąs) pareigas,

11.2.2. paskirtiems į aukštesnės pakopos teismą,

11.2.3. paskirtiems ar perkeltiems iš bendrosios kompetencijos teismo į specializuotą teismą, ir atvirkščiai,

11.2.4. kurių specializacija pasikeitė,

11.2.5. nuo kurių paskutinio privalomojo kvalifikacijos kėlimo praėjo penkeri metai,

11.2.6. kai iš esmės pasikeičia visuomeninių santykių teisinis reglamentavimas,

11.2.7. kitais reikiamais atvejais.

12. Gretutinis teisėjų mokymas susideda iš:

12.1. gretutinio kvalifikacijos kėlimo – specialių profesinių žinių gilinimo ir naujų įgūdžių formavimo teisėjams dalyvaujant kituose nei 11 punkte numatytuose mokymuose: seminaruose, konferencijose, diskusijose, forumuose, stažuotėse, mainų programose, projektuose ar kituose tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos ar kitų Lietuvos ir užsienio institucijų organizuojamuose mokymo renginiuose Lietuvoje ir užsienyje;

12.2. savarankiško teisėjų kvalifikacijos kėlimo – specialių profesinių žinių plėtimo ir naujų įgūdžių formavimo teisėjo iniciatyva, savarankiškai analizuojant teismų praktiką, teisinę literatūrą, teisės aktus, savo lėšomis dalyvaujant mokymuose, kursuose ir pan.

III. BENDROSIOS PAGRINDINIO TEISĖJŲ MOKYMO ORGANIZAVIMO NUOSTATOS

13. Pagrindinio teisėjų mokymo teorinę dalį organizuoja Nacionalinė teismų administracija pagal teisėjų mokymo programas metiniame grafike numatytais datomis, praktinę dalį – atitinkamų teismų pirmininkai.

14. Nacionalinės teismų administracijos organizuojamo pagrindinio mokymo teorinė dalis vyksta Nacionalinėje teismų administracijoje, Nacionalinės teismų administracijos mokymo centre arba kitame subjekte. Teismų pirmininkų organizuojama pagrindinio mokymo praktinė dalis vyksta teismuose.

15. Teisėjų dalyvavimą pagrindiniame teisėjų mokyme užtikrina teismų, kuriuose dirba mokymuose turintys dalyvauti teisėjai, pirmininkai.

16. Po pagrindinio mokymo praktinės dalies teismai, kuriuose buvo vykdomi mokymai, per 5 darbo dienas el. paštu *mokymai@teismai.lt* pateikia Nacionalinei teismų administracijai įsakymo dėl teisėjo praktinio mokymo kopiją kartu su lydraščiu, patvirtinančiu, kad mokymai buvo praversti.

17. Jei pagrindinio mokymo teorinė dalis organizuojama Nacionalinės teismų administracijos mokymo centre, jos vykdymą bei techninį aptarnavimą užtikrina Nacionalinės teismų administracijos mokymo centras.

18. Nacionalinė teismų administracija pradeda teisėjų registraciją į įvadinio mokymo, kvalifikacijos kėlimo grafike per kalendorinį pusmetį numatytus vykdyti pagrindinio mokymo teorinės dalies mokymus likus ne mažiau kaip dviem mėnesiams iki pirmų tą kalendorinį

pusmetį numatytų mokymų. Registracijos trukmė – ne mažiau kaip dvi savaitės. Informacija apie pradedamą registraciją paskelbiama teismų sistemos intranete ir nusiunčiama teismams el. paštu. Nesurinkus pagrindinio mokymo teorinės dalies mokymų dalyvių grupės, skelbiama pakartotinė registracija.

19. Šių taisyklių 43 punkto nustatyta tvarka organizuojant teisėjams papildomus privalomojo kvalifikacijos kėlimo teorinės dalies mokymus, registracijos laikas, trukmė nustatoma atsižvelgiant į šių mokymų datą.

20. Iš teisėjų, užsiregistravusių į pagrindinio mokymo teorinės dalies mokymus, Nacionalinė teismų administracija sudaro kviečiamų dalyvauti mokymuose teisėjų sąrašą, vadovaudamasi šiais kriterijais nurodyto eiliškumo tvarka:

20.1. mokymų tikslinės grupės; Vadovaujantis šiuo kriterijumi sudarytame kviečiamų dalyvauti mokymuose teisėjų sąraše pirmenybė teikiama teisėjams, kurių karjeros ir veiklos pokyčiai, nurodyti šių taisyklių 11.2.1–11.2.4 punktuose, įvyko mažiau nei prieš šešis mėnesius. Įvykus šių taisyklių 11.2.1–11.2.4 punktuose nurodytų teisėjų karjeros ir veiklos pokyčių, į mokymus galima registruotis ir pasibaigus registracijai – el. paštu *mokymai@teismai.lt* atsiunčiamas pageidavimas dalyvauti konkrečiuose mokymuose (pasikeitus teisėjo specializacijai papildomai nurodomas ir teismo pirmininko įsakymo, kuriuo buvo nustatyta/pakeista specializacija, data ir numeris);

20.2. veiklos vertinimo rezultatų; Vadovaujantis šiuo kriterijumi sudarytame kviečiamų dalyvauti mokymuose teisėjų sąraše pirmenybė teikiama teisėjams, kurių veikloje Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija nustatė profesinių, organizacinių ar administracinės veiklos trūkumų (išskyrus atvejus, kai nustatomos Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 81 straipsnio 1 dalies 2 punkte, 83 straipsnio 2 dalyje arba 90 straipsnio 1 dalies 5 ar 6 punkte nurodytos aplinkybės);

20.3. dalyvavimo analogiškuose, panašiuose pagal temą ir turinį mokymuose; Vadovaujantis šiuo kriterijumi sudarytame kviečiamų dalyvauti mokymuose teisėjų sąraše pirmenybė teikiama teisėjams, kurie iš viso nedalyvavo arba seniausiai dalyvavo analogiškuose, panašiuose pagal temą ir turinį mokymuose;

20.4. kitais mokymų efektyvumą užtikrinančiais kriterijais.

21. Nacionalinė teismų administracija sudarytą kviečiamų dalyvauti privalomojo mokymo teorinės dalies mokymuose teisėjų sąrašą el. paštu nusiunčia teismams nedelsdama, bet ne vėliau kaip likus mėnesiui iki privalomojo mokymo teorinės dalies mokymų.

22. Apie kviečiamų dalyvauti privalomojo mokymo teorinės dalies mokymuose teisėjų negalėjimą atvykti į mokymus teismai nedelsdami informuoja el. paštu už konkrečių mokymų dalyvių grupės sudarymą atsakingą Nacionalinės teismų administracijos Mokymų skyriaus darbuotoją arba Nacionalinės teismų administracijos Mokymų skyrių el. paštu *mokymai@teismai.lt*.

23. Gavusi šių taisyklių 22 punkte nurodytą informaciją, Nacionalinė teismų administracija nedelsdama, esant galimybei, pakeičia kviečiamų dalyvauti mokymuose teisėjų sąrašą, vadovaudamasi šių taisyklių 20 punkte nurodytais kriterijais ir informuoja apie tai į šį sąrašą įtraukiamą teisėją bei teismą, kuriame jis dirba.

24. Po pagrindinio mokymo teorinės dalies teisėjai užpildo Nacionalinės teismų administracijos parengtas anketas dėl organizuotų mokymų kokybės. Nacionalinė teismų administracija suvestinę informaciją apie lektorių suteiktų paslaugų kokybę skelbia Nacionalinės teismų administracijos interneto svetainėje *www.teismai.lt*.

25. Išklausius teorinę pagrindinio mokymo dalį, Nacionalinė teismų administracija teisėjui išduoda pažymėjimą. Jei teisėjas išklausė tik dalį teisėjų mokymo programos ar jos modulio, pažymėjime nurodoma tiek akademinį valandų, kiek jis išklausė.

26. Metų eigoje, trūkstant lėšų teisėjų pagrindinio mokymo teorinės dalies mokymams organizuoti pagal numatytą grafiką, mokymai gali būti neorganizuojami gavus Teisėjų tarybos pritarimą.

IV. ĮVADINIS MOKYMAS

27. Įvadinį mokymą sudaro šios dalys:

27.1. praktinė dalis, kuri organizuojama apylinkės teisme, į kurį paskirtas teisėjas, ir apygardos teisme, kurio veiklos teritorijoje yra šis apylinkės teismas;

27.2. teorinė dalis, kuri organizuojama Nacionalinės teismų administracijos pagal teisėjų mokymo programas.

28. Įvadinio mokymo praktinė dalis organizuojama iš karto, kai asmuo paskiriamas apylinkės teismo teisėju. Šis mokymas pirmiausia ne mažiau kaip tris savaites vyksta apylinkės teisme, į kurį paskirtas teisėjas, po jo ne mažiau kaip savaitę – apygardos teisme, kurio veiklos teritorijoje yra šis apylinkės teismas.

29. Įvadinio mokymo praktinėje dalyje dalyvaujančiam teisėjui apylinkės teismo pirmininkas ne trumpiau kaip dviem mėnesiams paskiria kuratorių, kuris atsakingas už įvadinio praktinio mokymo vykdymą ir pagalbos suteikimą teisėjui pradėjus eiti pareigas. Įvadinio mokymo praktinės dalies apygardos teisme laikotarpiu įvadiniam mokyme dalyvaujančiam teisėjui apygardos teismo pirmininkas paskiria kuratorių apygardos teisme. Teisėjui, kuris skiriamas kuratoriumi, kuravimo laikotarpiu gali būti mažinamas darbo krūvis (skiriamų bylų skaičius): apylinkės teisme paskirtam kuratoriui įvadinio mokymo praktinės dalies metu iki 25 proc., likusio kuravimo metu – iki 10 proc., apygardos teisme paskirtam kuratoriui įvadinio mokymo praktinės dalies metu – iki 10 proc.

30. Įvadinio mokymo praktinės dalies vykdymo metu teisėjai privalo:

30.1. apylinkės teisme – stebėti teismo posėdžius, rengti procesinių dokumentų projektus, analizuoti pakeistų ir panaikintų teismo sprendimų ir nuosprendžių priežastis, susipažinti su pirmininkavimo teismo posėdžiui reikalavimais (posėdžio vedimo kultūra, teisėjų etikos reikalavimais, konfliktinių situacijų suvaldymu ir pan.), atlikti kitus teisėjo profesiniams įgūdžiams formuoti būtinus darbus, savarankiškai analizuoti teismų praktiką ir mokslinę literatūrą;

30.2. apygardos teisme – susipažinti su apeliacinės instancijos teismo veiklos ypatumais, stebėti apeliacinės instancijos teismo posėdžius, analizuoti pirmosios instancijos teismo klaidas, daromas nagrinėjant bylas.

31. Teismo pirmininko sprendimu įvadinio mokymo praktinė dalis gali būti organizuojama ir teisėjams, pirmą kartą paskirtiems į aukštesnės pakopos teismą.

32. Įvadinio mokymo praktinė dalis teisme įforminama teismo pirmininko įsakymu, kuriame nurodoma: teisėjui paskirtas kuratorius, praktinio mokymo laikotarpis ir praktinio mokymo užduotys. Praktinio mokymo užduotys paskiriamos atsižvelgiant į šių taisyklių 30 punkte nustatytus reikalavimus bei paskirto apylinkės teismo teisėjo profesinę patirtį ir specializaciją, jeigu ji nustatyta ar bus nustatyta.

33. Teisėjui, kuris baigė įvadinio mokymo praktinę dalį, gali būti skiriamos nagrinėti bylos.

34. Įvadinio mokymo teorinė dalis vykdoma po įvadinio mokymo praktinės dalies šių taisyklių 14, 18, 21, 22, 24 ir 25 punktuose nustatyta tvarka.

V. PRIVALOMASIS KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS

35. Privalomąjį kvalifikacijos kėlimą sudaro praktinė ir teorinė dalis.

36. Šių taisyklių 11.2.1 punkte nurodytu atveju privalomojo kvalifikacijos kėlimo praktinė dalis teisėjui, paskirtam teismo vadovu (pirmininku, pirmininko pavaduotoju,

skyriaus pirmininku) pirmai kadencijai, antrai ir daugiau kadencijų, organizuojama jo pageidavimu.

37. Šių taisyklių 11.2.1–11.2.4 punktuose nurodytais atvejais privalomojo kvalifikacijos kėlimo praktinė dalis vyksta teisme, į kurį paskirtas ar perkeltas teisėjas, arba tame teisme, kuriame pasikeitė teisėjo specializacija.

38. Šių taisyklių 11.2.1 punkte nurodytu atveju privalomojo kvalifikacijos kėlimo praktinės dalies trukmė nustatoma atsižvelgiant į šių taisyklių 36 punkte nurodytą asmenų pageidavimą, bet neviršijant dviejų savaičių. Šių taisyklių 11.2.2–11.2.4 punktuose nurodytu atveju privalomojo kvalifikacijos kėlimo praktinė dalis teisme vyksta ne trumpiau kaip viena savaitę.

39. Privalomojo kvalifikacijos kėlimo praktinėje dalyje dalyvaujančiam teisėjui teismo pirmininkas paskiria kuratorių. Teisėjams, paskirtiems į vadovaujamas pareigas, kuratoriumi paprastai skiriamas anksčiau tas pareigas ėjęs teisėjas. Teisėjui, kuris skiriamas kuratoriumi, kuravimo laikotarpiu iki 10 proc. gali būti mažinamas darbo krūvis (skiriamų bylų skaičius).

40. Privalomojo kvalifikacijos kėlimo praktinės dalies vykdymo metu teisėjai supažindinami:

40.1. paskirti teismo pirmininkai, pirmininkų pavaduotojai – su teismo veiklos strateginiu planavimu, buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės, administravimo ir personalo valdymo ypatumais;

40.2. paskirti skyrių pirmininkai – su skyriaus darbų organizavimo, bylų skirstymo ypatumais;

40.3. paskirti į aukštesnės pakopos teismą, paskirti ar perkelti iš bendrosios kompetencijos teismo į specializuotą, ir atvirkščiai, ir teisėjai, kurių specializacija pasikeitė, – atitinkamai su šio teismo arba pasikeitusios specializacijos darbo specifika.

41. Privalomojo kvalifikacijos kėlimo praktinė dalis teisme įforminama teismo pirmininko įsakymu, kuriame nurodoma: teisėjui paskirtas kuratorius, praktinio mokymo laikotarpis ir atsižvelgiant į šių taisyklių 40 punkto reikalavimus nustatomos praktinio mokymo užduotys. Naujai paskirtam teismo pirmininkui praktinio mokymo užduotis nustato ir įsakymą pasirašo teismo pirmininko kadenciją baigiantis teisėjas.

42. Privalomojo kvalifikacijos kėlimo teorinės dalies mokymai perkeltiems į aukštesnės (vadovaujamas) pareigas teisėjams organizuojami ne rečiau kaip 1 kartą per metus, atsižvelgiant į galimą atsilaisvinsiančių teismų pirmininkų, pirmininkų pavaduotojų, skyrių pirmininkų etatų skaičių ir teisėjų mokymui valstybės skiriamą finansavimą.

43. Privalomojo kvalifikacijos kėlimo teorinės dalies mokymai visiems teisėjams organizuojami iš esmės pasikeitus visuomeninių santykių teisiniam reglamentavimui prieš visuomeninių santykių teisinio reglamentavimo pasikeitimą, jei mokymams nėra būtina susiformavusi teismų praktika, arba kuo greičiau po visuomeninių santykių teisinio reglamentavimo pasikeitimo susiformavus teismų praktikai.

44. Einamaisiais metais, esant poreikiui ar teisėjų (teismų) iniciatyvai organizuoti papildomus privalomojo kvalifikacijos kėlimo teorinės dalies mokymus, kurie praplėstų ar papildytų patvirtintas teisėjų mokymo programas, gali būti rengiamos papildomos mokymo programos (programų moduliai), kurių trukmė neturi viršyti 8 akademinių valandų. Papildomo kvalifikacijos kėlimo poreikį turi įvertinti Teisėjų tarybos Mokymų komitetas, kuriam pritarus parengtos papildomos mokymo programos (programų moduliai) tvirtinamos Teisėjų tarybos.

45. Nacionalinė teismų administracija kiekvienų metų pabaigoje informuoja teismų pirmininkus apie jų teismo teisėjus, kurie paskutinį kartą privalomojo kvalifikacijos kėlimo teorinės dalies mokymuose dalyvavo prieš ketverius metus ir daugiau.

VI. GRETUTINIS TEISĖJŲ MOKYMAS

46. Gretutinį teisėjų mokymą organizuoja:

46.1. Nacionalinė teismų administracija iš programos „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ lėšų, tarptautinių institucijų arba Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės paramos projektų lėšų;

46.2. teismai iš jiems skirtų lėšų kvalifikacijos kėlimui ir komandiruotėms arba Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos projektų lėšų;

46.3. kitos Lietuvos ir užsienio institucijos, rengiančios mokymus teisininkų bendruomenei;

46.4. patys teisėjai savarankiškai.

47. Kai Nacionalinė teismų administracija organizuoja gretutinį teisėjų mokymą (toliau – tarptautiniai mokymai), teisėjų atranką vykdo Nacionalinė teismų administracija arba Teisėjų tarybos Mokymų komitetas.

48. Teisėjai, pageidaujantys dalyvauti tarptautiniuose mokymuose užsienyje, turi atitikti šiuos reikalavimus:

48.1. mokėti renginio darbinę kalbą ne žemesniu kaip B1 lygiu pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis;

48.2. gilinti žinias toje srityje, kuri susijusi su renginio tematika;

48.3. atitikti kitus renginio organizatorių nustatytus reikalavimus.

49. Jeigu, paskelbus apie tarptautinius mokymus užsienyje, prašymus pateikia daugiau kandidatų nei Lietuvos teisėjams yra skiriama vietų, pirmenybė teikiama kandidatams, kurie kalendoriniais einamaisiais metais:

49.1. nedalyvavo, dalyvavo mažiau arba seniau negu kiti kandidatai trumpalaikiuose 51 – 52 punktuose numatytuose tarptautiniuose mokymuose užsienyje;

49.2. nedalyvavo, dalyvavo mažiau arba seniau negu kiti teisėjai ilgalaikiuose 51 – 52 punktuose numatytuose tarptautiniuose mokymuose užsienyje.

50. Teisėjų dalyvavimas tarptautiniuose mokymuose užsienyje privalo būti iš anksto suderintas su teismo pirmininku. Nacionalinė teismų administracija įsakymą dėl teisėjo komandiruotės į tarptautinius mokymus užsienyje išlaidų apmokėjimo rengia tik gavusi teismo pirmininko įsakymo dėl teisėjo komandiruotės kopiją.

51. Kandidatus į finansuojamus tarptautinius mokymus užsienyje, taip pat mokymus pagal Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos projektus atrenka Nacionalinė teismų administracija, vadovaudamasi Taisyklių 48 ir 49 punktų reikalavimais ir apie priimtą sprendimą visus kandidatus informuoja el. paštu ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo.

52. Kandidatus į tarptautinius mokymus užsienyje, kuriuose yra numatytas dalyvio ar registracijos mokestis, taip pat į tarptautinius mokymus užsienyje, kuriuose dalyvavimo išlaidos nedengiamos, atrenka ir dalyvavimo mokymuose finansavimo apimtį nustato Teisėjų tarybos Mokymų komitetas, vadovaudamasis Taisyklių 48 ir 49 punktų reikalavimais. Visus kandidatus apie Teisėjų tarybos Mokymų komiteto priimtą sprendimą Nacionalinė teismų administracija informuoja el. paštu ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo.

53. Nacionalinė teismų administracija, pasibaigus registracijai į 52 punkte numatytus mokymus, per 3 darbo dienas susistemina informaciją apie kandidatų dalyvavimą tarptautiniuose mokymuose užsienyje einamaisiais kalendoriniais metais ir teisėjų kandidatūras teikia svarstyti Teisėjų tarybos Mokymų komitetui.

54. Teisėjai turi teisę teikti prašymus Teisėjų tarybos Mokymų komitetui dėl dalyvavimo tarptautiniuose mokymuose užsienyje, apie kuriuos jie sužinojo savarankiškai, finansavimo. Teisėjų tarybos Mokymo komitetas svarsto tokius prašymus, vadovaudamasis

Taisyklių 48 ir 49 punktų reikalavimais, atsižvelgdamas į tarptautiniams mokymams užsienyje skirtų lėšų likutį.

55. Teisėjai, dalyvavę tarptautiniuose mokymuose užsienyje, per 5 darbo dienas Nacionalinei teismų administracijai pateikia dokumentus apie komandiruotės metu patirtas faktines išlaidas, per 10 darbo dienų – komandiruotės ataskaitą, taip pat, jei gauta, tarptautinių mokymų dalomosios medžiagos kopiją.

56. Teisėjų atranką į tarptautinius mokymus Lietuvoje, jei reikia, vykdo Nacionalinė teismų administracija, vadovaudamasi šių taisyklių 48 ir 49 punktų reikalavimais. Nacionalinė teismų administracija apie atrinkus dalyvius į tarptautinius mokymus Lietuvoje informuoja teismus el. paštu ne vėliau kaip per dvi darbo dienas nuo dalyvių sąrašo sudarymo. Apie kviečiamų dalyvauti teisėjų negalėjimą atvykti į mokymus teismai nedelsdami informuoja el. paštu už konkrečių mokymų dalyvių grupės sudarymą atsakingą Nacionalinės teismų administracijos Mokymų skyriaus darbuotoją arba Nacionalinės teismų administracijos Mokymų skyrių el. paštu *mokymai@teismai.lt*.

57. Teismams ir kitoms Lietuvos ar užsienio institucijoms organizuojant teisėjų gretutinį mokymą, teisėjų atranką vykdo ir pažymėjimų išdavimą užtikrina mokymus organizuojantis subjektas.

VII. KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI LEKTORIAMS

58. Kvalifikaciniai reikalavimai lektoriams, vedantiems teisėjų pagrindinio mokymo teorinės dalies mokymus:

58.1. vesti specializuotus su bylų nagrinėjimo procesu susijusius mokymus gali:

58.1.1. Konstitucinio Teismo teisėjai,

58.1.2. dirbantys teisėjai, turintys ne mažesnę kaip penkerių metų teisėjo darbo stažą,

58.1.3. įstatymų nustatyto pensinio amžiaus sulaukę teisėjai, turintys ne mažesnę kaip 15 metų teisėjo darbo stažą,

58.1.4. asmenys, turintys teisės mokslo krypties mokslinį laipsnį (mokslininkai),

58.1.5. asmenys, turintys ne mažesnę kaip penkerių metų teisės mokslo krypties pedagoginio darbo universitete stažą,

58.1.6. asmenys, turintys ne mažesnę kaip penkerių metų teisės srities mokslo tiriamojo darbo mokslinių tyrimų institute stažą,

58.1.7. asmenys, dalyvavę rengiant teismų veikloje taikomų teisės aktų projektus;

58.2. vesti mokymus bendriesiems gebėjimams tobulinti gali:

58.2.1. asmenys, turintys atitinkamos mokslo krypties mokslinį laipsnį (mokslininkai),

58.2.2. asmenys, turintys ne mažesnę kaip penkerių metų atitinkamos mokslo krypties pedagoginio darbo universitete stažą,

58.2.3. asmenys, turintys ne mažesnę kaip penkerių metų atitinkamos srities mokslo tiriamojo darbo mokslinių tyrimų institute stažą,

58.2.4. asmenys, turintys ne mažesnę kaip penkerių metų atitinkamoje darbo srityje stažą,

58.2.5. asmenys, turintys ne mažesnę kaip trejų metų patirtį vedant mokymus atitinkama tema.

59. Jei reikia, kvalifikaciniai reikalavimai lektoriams gali būti patikslinami, nurodant reikalaujamą kvalifikacijos sritį, ar nurodomi papildomi kvalifikaciniai reikalavimai, jei jie būtini pagal mokymo temos specifiką.

60. Organizuojant teisėjų mokymus pirmenybė teikiama lektoriams, kurie mokymus gali praveisti nemokamai.

61. Nacionalinė teismų administracija paskelbia kvietimą teisėjų mokymus vesti nemokamai, nurodydama, kurie iš šių taisyklių 58 punkte nurodytų kvalifikacinių reikalavimų

taikomi lektoriams, ir, jei reikia, kitus pagal taisyklių 59 punktą būtinus kvalifikacinius reikalavimus.

62. Teisėjų tarybos Mokymų komitetas priima sprendimą dėl tinkamiausių nemokamai vesti teisėjų mokymus asmenų. Su asmenimis, kurie atrenkami nemokamai vesti teisėjų mokymus, pasirašomas susitarimas dėl nemokamų mokymo paslaugų teikimo.

63. Jei neatsiranda asmenų, norinčių teisėjų mokymus vesti nemokamai, atliekami teisėjų mokymo paslaugų viešieji pirkimai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu (Žin., 1996, Nr. 84-2000; 2006, Nr. 4-102).

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

64. Nacionalinė teismų administracija kas ketvirtį informuoja:

64.1. teismų pirmininkus – apie teisėjus, kurie buvo įtraukti į Nacionalinės teismų administracijos organizuojamų mokymų dalyvių grupę, tačiau į mokymus neatvyko ir apie jų nedalyvavimą iki mokymų pradžios jokia forma nebuvo pranešta, ar kurie dalyvavo ne visuose mokymuose pagal teisėjų mokymo programą (programos modulį). Šią informaciją Nacionalinė teismų administracija metų pabaigoje pateikia ir Teisėjų tarybai;

64.2. Teisėjų tarybos Mokymų komitetą – apie Nacionalinės teismų administracijos organizuotus mokymus teisėjams.

65. Į Nacionalinės teismų administracijos Lietuvoje organizuojamus teisėjų mokymus nesurinkus visos grupės, mokymuose dalyvauti gali būti kviečiami teisėjų padėjėjai.
